

6 (1261)-сон 10 февраль 2016 йил

Газета 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

жамият

МАТОНАТ ВА
МЕҲНАТ ТАНТАНАСИ

4

РАНГИН
ТАСАВВУРЛАР

5

КЎЗГА
КЎРИНМАС
ҚУДРАТ

6

ЙИГИТ
ЙИГИТДЕК БЎЛСА...

8

2016 ЙИЛ – СОҒЛОМ ОНА ВА БОЛА ЙИЛИ

ЎзА сурат-лавҳаси

ШАРАФЛИ БУРЧГА ОТЛАНГАН ЙИГИТЛАР

Буғунги кунда ҳарбий хизмат йигитларимизнинг шарафли бурчига айланди. Айниқса, йил сайин ҳарбий хизмат орзусидаги йигитлар сони ортиб бораётгани ҳар бир ватандошилиз қалбидиа ватанпаварлик туйгулари кенг томир отиб бораётганини кўрсатади.

Шу тобда юртимизнинг барча вилоятлари мудофаа шилари бошқармаси йигитларни муддатли ҳарбий хизматга жўнаб кетаётганинни учратиш мумкин. Унда давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари, ота-оналар, маҳалла фаоллари иштирокида танланади кузатилиш маросими бўлиб ўтмоқда.

Шу маънода муддатли ҳарбий хизматга чақирилаётган йигитларни тантаналиш кузатилиши яхши анъанага айланди. Кузатилиш маросимиши янада мазмунли ва эзда қолариш тарзда ўтказилиш мақсадида барча қулайликлар яратилгани ҳаммани шодлантирилмоқда. Тантаналиш маросим, концерт дастури, давлат ва жамоат ташкилотларининг совғалари, байрам дастурхона – буларнинг барчаси бўлажак аскарларни, ота-оналарни хурсанд қилмоқда.

Ҳарбий либосда матрур турган йигитларнинг гайрати, шижоати, жисмоний ва руҳий тетиклигини кўриб, ҳавасингиз келади.

МУХТАРАМ ЮРТДОШЛАР!

Оиласизнинг яна бир сирдош, дилдоши дўстига айланиб қолган севимли газетангизга 2016 йил учун обуна давом этмоқда!

Обуна индекси —
176

Кашқадарё вилояти Фузор тумани Тинчлик маҳалласида истиқомат қиласиган Ҳабиба опани кўпчилик хурмат билан тилга олади. Эл назарига тушган, азиз одамлардан. Бугун Ҳабиба опа туманда кўп тармоқли тадбиркорликни йўлга кўйиб, иктисодиётимизнинг барқарор ривожланнишида, ахоли бандилгини таъминлаш борасида ишбильармонлиги, ташаббускорлиги билан ўз ҳиссасини кўшиб келмоқда.

Асли ишбильармонлик ва тадбиркорлик опанинг конида бор. Боиси отаси Алексей Холёров ҳамда онаси Мукаррам Абдураимова савдо ходими бўлуб хизмат килишган. "Бўладиган бола бошидан мълум", деганларилик, Ҳабиба опа тумандаги 34-мактабнинг бошлангич синфидаги ўқиётган пайтидаёқ бизнесни бошлаб юборганига нима дейсиз?.. Бу қандай бўлган дейсиз? Унда опанинг ўзидан эштинг:

— Оиласда тўрт ўғил ва тўрт қиз бўлганимиз. Мен энг кенжада фарзанд бўлганим сабабли уйда айтганим-айтган, деганим-деган эди. Бирок отам меҳрибон, лекин тарбия борасида каттиқкўл ва талабчан инсон эди. Бизнесимнинг илк бошланишига келсал, ҳеч эсимдан чиқмайди, ота-онам мактабда бирон егулик оларсан, деб берган тийинларни тўплаб, уйимиз якиннага хўжалик моллари дўконидан иккиси сўмга йигирмата ҳуштак сотиб олдим ва эртасига уларни синдошларимга иккиси баробар кўмматига сотиб, иккиси сўмни тўрт сўмга айлантирдим ва шундан сўнг менда тадбиркор бўлиш истаги ошиб борди. Шукурки, мамлакатимизда Юртбошимиз раҳнамолигида барча жабхалар катори кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликка кенг йўл очилди. Бир сўз билан айтганда тадбиркорлар ҳар томонлама

кўллаб-кувватланди.

Албатта, Ҳабиба опа турмуш ўртоғи Шухрат Бекназор билан дастлаб ишни якка тартибдаги тадбиркорликдан бошлашди. Банқдан ўн миллион сўм кредит олиб тадбиркорлик фаолиятини бошлаганида кўпчилик улар бундай ишларни уддайл олишмайди, барни бефойда дейишди. Бироқ ўзаро ишонч, яқдил фикр, пухта истиқболи ревжалар асосида бошланган ишлар ривож топиб бораверди. Тадбиркорларга яратила-

эшик-ромлар ясаш, тикувчилик цехи, машиш хизмат каби хизматлар йўлга кўйилган бўлиб, 50 нафарга якнин ёшлар доимий иш билан таъминланган. Айниқса, яқинда туман марказида етти бўлимдан иборат савдо марказининг ишга туширилиши соҳа ривожи учун, янги иш ўринлари учун ташланган янада бир кадам дейиш мумкин.

Ҳабиба опа ҳамон излашида. Уни доим бирор бир янгилик яратиш билан машғул бўлаётган жараёнда учра-

бўлишида, байрам саналарида маҳалла худудида жойлашган мактабга чатъалим мусассасасига, кам таъминланган оиласаларга, бокувчисининг оиласаларга, йўқотган оила аъзоларига, ёлгиз кексаларга имкониятидан келиб чиқиб, ҳомийлик ёрдами кўрсаёт эндган олчиши олади. Бунга биргина мисол, яқинда Янги йил байрами муносабати билан йигирма нафар кексаларга, кўшини Қамаши туманидаги Мехрибонлик уйининг 70 нафар тарбияланувчилирига совға-саломлар бериб, уларнинг қалбларига кувонч улашди.

Шухрат ака ва Ҳабиба опанинг оиласи ҳам ҳавас кўлса арзиди. Оиласда дэврли ҳамма тадбиркор. Фарзандлари Ҳуршид, Муҳиддин, Чарос ота-она изидан бориб, тадбиркорликни ташлашган. Ҳатто келинлари Зуҳра Рахмонова ҳамда Моҳигул Йўлдошева ҳам қайнота-қайнотага кўмақдош. Кенжа қиз Ҳуснора эса коллежда тадбиркорлик соҳасида таҳсил олмокда. Ҳуснора шунингдек, спортга ошно қизлардан санаади.

— Шундай ахил ва инок оиласага келин бўлиб тушганимдан баҳтиёрман, — дейди Зуҳра Рахмонова. — Оиласизда барча аник режа асосида ишга йўналтирилган. Болалар тарбияси эса биринчи ўринда. Қайнотам ва қайнотам набираларининг ўқиши, кийиниши, дарсларини ўлаштиришига, одоб-ахлоқига алоҳида эътибор қаратишади. Қайнотамдан биз келинлар доим ўрнак оламиз. Иш юзасидан қанчалик ишлари тигиз бўлишларига қарамай, оила дастур-

хони тўкин ва чиройли бўлиши учун турли мазали таомлар тайёрлашга албатта, вакт топадилар. Биз ҳам меҳмон кутиши одоби бўладими, мазали овқатлар тайёрлашми, барчасини у кишидан ўрганганимиз. Бундан ташкари, аяжонимнинг аёл киши оиласида, кўча-кўйда ўзини қандай тутиши ҳақида, ибо-ҳаёси ва босха фазилатларни борасидаги маслаҳатларига доимий иш билан, фойдаларини маҳнат билан машгул бўлган кишининг оиласида ҳеч қачон кўнгилсиз воқеалар бўлмайди. Аксинча, ҳар бир куни шоду-хуррамлиқда ўтади. Шунга айтсалар керак-да, "Мехнатдан келса бойлик, турмуш бўлар чиройлик", деб.

Дарҳақиқат, бугун ўз меҳнати билан эл-юрга нафи тегаётган Ҳабиба опанинг орзу истаклари бисёр. Ҳар тонг ҳаммадан эрта туриб, ҳатто қўёшни ҳам ўзи уйготиб, ўзи эккан турли анвой гулларни эркалаб парваришишига, сайдроқи кушларнинг, булбулларнинг нахосидан маст бўлиб, кенг ховлини саранжом-сарышта килишига, сигир согиб, ношутага қаймоқ ҳозирлашига, қизиб турган тандирдан ширмой нонларни узиди олишига улгуришига нима дейсиз? Ана, Ҳабиба опа яна одатдаги дарёлабдан ишга шошяпти. Спарк автомашинасини ўт олдириб, севимли ишига тезроқ этиб боришига шайланмоқда. Чунки бугун яна кечак ўйлаб қўйган улкан режасини амалга оширмоқчи. Аникроғ, ўзи тайёрлаётган маҳсулотларини жаҳон бозорига олиб чиқмоқчи. Дунё давлатлари билан шартнома имзолаб, экспортни йўлай қўймоқчи.

**Илҳом РАХМОНОВ,
"Оила ва жамият"
мухбири**

ётган имкониятлардан оқилона фойдаланиш эвазига даромадлар ошиб борди. Давлат солиқ талаблари ортиғи билан адод этилди. Бунинг натижасида 2010 йилга келиб, Ҳабиба Холёрованинг яна бир орзуси амала ошиди. Ўша йили Ҳабиба опа кўп тармоқли "Моҳигул-Моҳларойим жироси" масъулияти чекланган жамиятини ташкил этди. Айни пайтда жамият тасаруфидаги савдо-сотик, чорвачилик, боғдорчилик, бўрдоқчилик, курилиши материалларини ишлаб чиқариши, афака алюмини - профель материалларини қайта ишлashing —

тасиз. Иш жойларда бўлиб, кимгadir маслаҳат беради, керак бўлганда уларнинг оиласиави ахволи билан қизиқади. Кези келганда, иши-хизматчиларга моддий ёрдамлар ажратиб, уларнинг кўнглидан жой олишига итилади. Тумандаги касб-хунар коллежларида бўлиб, турии йўналишларда таҳсил олаётган ўкувчилар билан учрашиб, уч томонлама шартномалар имзолайди. Ҳабиба опанинг яна бир яхши фазилиати хайр-саҳоватлигидар. Бундан маҳалладошлари ҳам мамнун. Боиси, у маҳалланинг янада обод

лари миқдорида кредит олиб, 60 минг бош паррандага мўлжалланган тоvuхона курди. Шунга яраши янги технологиялар олиб келиб ўрнаттилди.

Бугунгун кунда "Шамс Жамол" ишлаб чиқариш корхонасида 110 нафар, шу жумладан, паррандачилик фабрикасида 35 киши меҳнат килмоқда. Корхонада аksariyati kасб-хунар коллежини битирган ёш йигит-қизлар ишлаётганини эътиборлидир.

Ўтган йил корхона паррандачилари 12 миллион дона тухум этишириб, ахоли дастурхонига тортиқ қилдилар.

— Келгусидаги ниятларимиз катта, — дейди Шахридин Жамолов. — Янги-янги лойиҳаларни режалаштирганимиз. Мустакил юртимизда биз каби тадбиркорларга, уларнинг фолиятини кенгайтириш, маҳсулот хажми ва сифатини ошириш, маҳаллий ахоли, айниқса, ёшлар учун янги иш ўринлари яратиш борасида барча кулайликлар яратиб берилимоқда. Юртбошимиз биз тадбиркорларни кўллаб - кувватлаб турганинг кўллаб-кувватларидан кейин биз ҳам бор билим ва маҳоратимизни ишга оламиз.

Ҳа, буларнинг барчаси юртимиздаги тинчлик, осоиштасалик туфайлидир. Илоҳим, ҳалқимизнинг кўнглидаги эззи ниятлар тўла амалга ошиб бораверсинг!

А. РИХСИОЕВ

КЎП ТАРМОҚЛИНИНГ ДАРОМАДИ САЛМОКЛИ

на туманидаги қаровсиз ётган 3 гектар майдонни обод килиб, паррандачилик фабрикаси куришига киришиди. Бунинг учун "Ўзбеклизинг" компаниясидан 240 минг АҚШ доллари миқдорида кредит олди. Отабек Ҳамроев раҳбарлигидаги курувчиликларни бригадаси қисқа вақт ичидаги 30 минг бош паррандага мўлжалланган тоvuхонани курдилар. Бу борада Нельмат Йўлдошев, Анвар Азизов, Ҳусниддин Бойматов, Баҳтиёр Курбонов сингари кўли гул курувчи-чилангарларнинг хизматлари катта бўлди.

Тоvuхона битгач тадбиркор Украинаининг "Техно" ишлаб чиқариши корхонасидан янги технологияларни олиб келиб ўрнатди. Самарқанддаги "Агалик" МЧЖдан 30 минг бош жўжа олиб келиб, парваришини бошлаб юборди.

Албатта, парранда парвариши ўтанаозик, бунинг учун малакали мутахассис маслаҳати ва йўл-йўриги даркор. Бу борада амалий тажрибага эга зоотехник Шухрат Нарзисев маддадкор бўлди. Шухрат ака ҳар бир ишни ўз вақтида, бекаму кўст

бажарилишини, озука рациони хамда паррандаларни турли касалликларга чалинмаслик чораларини назорат килиб келмоқда. Диляфўз Юсупова, Дилрабо Даллиева, Малика Йўлдошева, Шоира Аҳмедова сингари паррандабокарлар зоотехник кўрсатмаларига амал қилиб келишияпти.

Тадбиркорликнинг бу йўналишида озим-кўпми тажриба тўплаган Шахридин Жамоловнинг ишлари тезориши кетди. У 2014 йили "Ўзбеклизинг" компаниясида яна мурожаат қилиб, 540 минг АҚШ дол-

Замондошларимиз

ХАЁТ ЗАРБАСИДА ТОБЛАНГАН ИНСОН

Асли, хаёт зарбалариниң енгиги, шу күнларга етиб келганд оталаримиз ва она-ларимиз биз учун жонли тарих. Уларнинг турмуши, хаётий хulosалари ёшларга ўрнак. Ана шундай инсонлардан бирни 86 ёшни қаршилаётган Қодир ота Адилов.

— Болалигим Тошкент шаҳрида ўтди. Жуда ёш етим қолганман, — дейди Қодир ота. — Отам Одил ота курувчи, онам Мукаррам ўқитувчи бўлган. З ёшимда отам оламдан ўтди, онам билан ёлғиз колдик. Тақдир 11-

12 ёшимда онамдан хам айиди, улар мени ташлаб бошқа бир инсонга турмушга чишиб кетди. Албатта, бунга ўша даврдаги шароит сабаб. Уруш вакъларидан хона-донларга руслар, яхудийлар келиб жойлашган. Ўйимизда хам улар оиласиб ёлиб туришар, улардан рус тилини ўрганардим. Тириклилар ёлғиз бошимга тушди, одамларнинг ишини килиб, нон топган вакъларим ўн ёшда эдим.

Бу хақда эшига туриб шу ўнда турли тўгаракларга қатнаштаётган болаларни, чемпион бўлиб келаётган спортчиларни кўз олдимизга келтирамиз. Яратилган шароитлар инсонларнинг ана шундай баҳтия яшашига имкон берди. Қаҳрамонимиз 4 йилгина бошлангич билимни олган ва уруш бошлангач, хизматга отланди.

— Ёшим етмаганим учун урушига олишмади. Тилни билишим кўл келди, ўшанда, маҳаллада котиб бўлиб ишлаб, пул топа бошладим, — дейди қаҳрамонимиз ўша йилларни кўзда ўш билан эслаб. — Мактабни эса тезкор ўқиши орқали битирдим. Илм олишга иштиёқ бор экан, шароит хам, давр хам тўскинлик килмайди. Яхши касб эгаси бўлиб, ўз ўрнимни топиш учун билим олишга киришдим. Натижада, Ўрта Осиё Политехника институти (Хозирги Тошкент давлат техника университети), Москва энергетика институтидаги тахсил олган вакъларим илм йўлдаги фаолиятимга асос бўлди.

Нон танқис бўлган йиллар одамлар навбатга туриб, бир-бируни уриб-туртиби нон олишарди. Ўшанда ўш болалар, ур-тўполонда нон учун бутун шахарни айланниб, ололмай чиқканман.

Ўрта Осиё энергетикини ва рангли металлар соҳасида баш инженер, саноат бўйимида раҳбарлик қилган Қодир ота меҳнатдан қомчади. Илмни дўст, меҳнатни ризқ деб билди.

— Бугун илмий изланишларимни сархисоб қилсан, 200 дан ошик илмий мақолалар, рисолалар, китоблар чоп

тибман. “Умумий электротехника ва электроника асослари”, “Электроник кўлланмаси” ва бошқа илмий изланишларим натижасидан олий ўкув юртларида, хатто хорижда хам фойдалаништанилиги хаётда нимагадир эришганим, демакдир, — дейди

Қодир ота Адилов. — Аммо инсоннинг хаёти касбига бояланиб колмаган. Кексалик ўшига етганда сунянадиган инсонлари, оиласи бўлиши керак. Рафиқам Назифаҳон мөхир чевар, пазандо. 60 йиллик турмуш давомида бир-бираимизни тушуниб, ҳурмат килиб яшадик. Оила да жанжал бўлмаган. Чунки иш қилишни ажратмайман, керак бўлса ўзим хам уйдаги ўмушларни бажаревареман. Фаросатли аёл эрзак баҳтидир.

Қодир отанинг фарзандлари хам улар каби илим ўрганишдан чарчашибади. От изини той босади, дегани шу бўлса керак. Тўнгич қизи Гулчехра Тошкент давлат Итиқодиёт университетида ўқиган, Гулбахор, Қобилжон, Дилором Тошкент давлат Техника университетини таоммушланган. Фарзандларига талабчан ота уларни доим нazorатни килиб, ишларидан боҳабар экан.

— Мени хаётнинг ўзи тарбиялаган. Болалигимда очликда ўғрилик килган болаларни, безориларни кўрдим, — дейди қаҳрамонимиз. — Бола тарбияси ниҳоятда мураккаб масала. Болаларимни меҳнат қилишга, ҳамма нарсага қобилияти ва ҳаракати билан эришишга ўргатдим, ортиқча эркалатмаганим. Ёшлар пешона тери билан эришган нарасаларнинг қадрига етади. Болани ҳар доим терграб туриш, уни нazorатда тутиш керак. Яхши фарзанд отанинг қадрини ва қаддини баланд қилса, ёмони бошини эгади.

Қодир отанинг мўйжазигина кутубхонасида тиббиёт, астрономияга оид асарларни, шуннингдек, бадиий адабиётларни топиш мумкин.

Тақдирни кўл билан яратуб одам, Ғойибдан келажак баҳт бир афсона,

Фафур Ғуломнинг ушбу мисралари Қодир отанинг ибратли умрида ўз ифодасини топди, десак муболага эмас.

Камола АДАШБОЕВА

Бешикка эрталаб солиниб, кечқурун бир марта-тина ечиб, яна шу мўъжазгина “кўргон”ига белаб кўйиладиган гўдаклар... Ёз чилласида хам кўча чангигиб ўйнайдиган болалар... Оғриқдан шикоятланиб, бу аломатларнинг ўзи ўтиб кетишига кўниккан, оқибатда дардга чалинган ўсмирилар...

Агар хотирамизни озрок ишга солсак, бундай манзараларнинг яна турли кўришишларни эслай бошлиймиз. Баеихтийга аста-секинлик билан ўзгаришга юз туваётган ва буғунга келиб, ушбу манзаралардан тамоман йирок бўлган жараёнга қараб, ушбу ҳодисалар ҳақиқатан ўтишга айланганидан шукrona айтасан, киши.

Бугун боласини бешикка солгач, уни вақти-вақти билан ечиб олиб, гўдагининг митти кўл-оёқчаларини ҳаракатга келтириб, машҳ бажартираётган оналар сони кўпроқ. Қўшнинг ўтири тиги турли хасталикка сабаб бўлишини биладиган болалар хам тайлангина. Бирор жойи оғриганда буни ичга ютиши керак-маслигини англаган ўсмирилару, уни ўз вақтида шифокорга олиб боришига интилаётган ота-оналар хам оз эмас.

— Бугунги ўшларга қараб, ўз болалигим бот-бот ёдимга тушади, — дейди тадбиркор аёл Вера Ким. — Гарчи шахарда ўсган бўлсак-да, ота-онамиз факат иссиқ кийинишимиз ва тузукроқ овқатланишимиз билан қўзиқарди, холос. Кийимларимизнинг ранг-туси кўрмисиз, аслида, бошқа танлов ҳам йўқ эди-да. Эстетик дидимиз хам шунга монанд тарзда эди.

Табиийки, бу турмуш шароитимиз анча яхшиланганидан, ҳар бир бола, инсон ўз дунёкараши, ўз диди, ўз фик-

рига эга эканлиги таълимтарбия жараёнида хам акс этади.

Ҳақ гап. Вера опанинг фикрлари сабаб, яна бир ҳолат кўз ўнгимда намоён бўлади. Бугун оталарнинг тургужона эшиги олдида чиройи гулдасталар билан рафикасини кутлашга келаётгани, хуш кайфиятда, кариндошлар билан кувончини

2009-2015 йилларда Самарқанд вилоятидаги 42 та даволаш профилактика мусассаларида 78 млрд. сўмлик, 54 та қишлоқ врачлик пунктларида 3,1 млрд. сўмлик курилиш-реконструкция ишлари амалга оширилган.

Пахтаки, Пастдарғом, Булунгур, Пайарик, Жомбой, Самарқанд, Иштиҳон, Тайлойк туманларидаги тургук комп-

ТУГРУҚХОНА ПОЙИДАГИ ГУЛЛАР

бўлишган холда гўдакни тургужонадан ўйига олиб келаётганига тез-тез гуво бўлиш мумкин. Кимларидир шу ўринда ҳашаматга бериладиган, қимматбахо лимузинлар буюртма берадиганда хам бор гап. Аммо масаланинг бошка жиҳатига этибор қаратайлик. Бундан йигирма бешуттиз йиллар аввал оталар орасида тургужонага келишини хам ор биладиганлари бор эди-ку. Гўдагини эркалашга «йигитлик гурури» йўл кўймётгандар ва, оқибатда, ота факат кўча одами, деган қарашларнинг юзага келгани хам ҳақиқат эди.

Табиийки, оиласидаги бир қарагандга оддий, аммо бу каби мухум ўзгаришлар тасодифан ёки оиласидаги моддий фаровонлик яхшилангани учунгина вужудга келмади.

Ҳеч бир соҳа ўзгирбосиз колмаган ҳолда, ахолининг тиббий саводхонлигини яхшилаш, таълим-тарбияда инновациян усулларни кўллаш, тиббиётда, хусусан, она ва бола саломатлигини муҳофаза килиш борасида улкан ишларнинг амалга оширилиши ҳаётимизга аста-секинлик билан ижобий натижаларини кўрсата бошлади.

Шу ўринда баяззи рақамларга тўхтальсак. Биргина

лексларида тўлиқ реконструкция ишлари олиб борилди. Ургут туманида 100 ўринли янги тургук мажмуси фойдаланишига топширилган. Давлат ва жамоат ташкилотлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари томонидан соғлом турмуш тарзи бора-сида йирик кўламда таригбот-ташвиқот ишлари олиб борилди. Бу ишларнинг натижасида вилоятда гўдаклар ўлими кўрсаткичи 2007 йилдаги 12,6 дан 2015 йилда 7,7 га, оналар ўлими кўрсаткичи ҳар 100 минг тирик тургилларга нисбатан 2007 йилдаги 17,3 дан 2015 йилда 8,7 га камайган.

Айнан соғлом турмуш тарзини шакллантириш борасида ҳар бир йил номланишидан келиб чиқкан ҳолда давлат дастурларида аниқ вазифалар белгиланди ва ижорси таъминланадиги. 2016 йилнинг Президентимиз томонидан Соғлом она ва бола йили деб ўзин қилиниши эса мана шу эзгу ишларнинг давомидир. Ушбу йилда оналар саломатлигию болаларнинг баркамол вояга етиши йўлидаги эзгу ишлар изчил давом этирилиши соғлом авлодни тарбиялашнинг энг муҳим асосидир.

Гулруҳ МўМИНОВА

2016 йил — Соглом она ва бола йили

КЕЛАЖАГИМИЗ БУНЁДКОРЛАРИ

Президентимиз таъкидлаганидек, энг муҳим омил бу ҳам жисмоний, ҳам мавзаний жиҳатдан соғлом, ҳеч кимдан кам бўлмасдан, бошини баланд кўтариб яшайдиган, Ватанимизнинг тақдидири ва келажаги учун

масъулиятини ўз зиммасига олишга, ҳалқимиз интилаётган келажаги буюк давлатни барпо этишига кодир бўлган баркамол авладни вояга етказишидир. Ана шу аён ҳақиқатни эл-юртишимиз чуқур англаб, юрагидан, қалбидан ўтказиб, кенг кўллаб - кувватланмоқда.

Маълумки, мамлакатимиз аҳолисининг 64 фоизини ўшлар ташкил этади. Фарзандларимизнинг баркамол инсонлар бўлиб улгайиши ва давр билан ҳамнафас бўлиб яшаши учун юртимизда зарур барча имкониятлар мухайё этилган. Бу борадаги босқичма-босқич ислоҳотларнинг самара-си ўларок, бугунги кунда мамлакатимиз болаларнинг 92 фоизи ривожланиши кўрсаткичлари бўйича кишина ўтлаш ташкилоти стандартларига тўла мос келади.

Бутунжоҳон соғ-

ликини саклаш ташкилотининг янги хисоботида кайд килиншича, ўзбекистон худудида 1990 йилдан 2015 йилгача бўлган давр мобайнида оналар ва болалар ўлими 33,3 фоиз қисқарган. Шу билан бирга, турмуш шароитимизда келиб чиқкан ҳолда, ахолининг тиббий саломатлигини яхшилаш, таълим-тарбияда инновациян усулларни кўллаш, тиббиётда, хусусан, она ва болалар саломатлиги патронаж тизимини ривожлантириш, педиатрия ва тутургужона тиббий ёрдам кўрсатувчи мусасаларнинг моддий ва техник базалари мустаҳкамланмоқда. Давлатимиз томонидан оналар ва болалар саломатлигини мустаҳкамлаш бўйича килинаётган чора ва тадбирлар ҳалқаро ташкилотларни таъкидлаганини таъкидланадиган.

Зумрадхон КОРАБОЕВА, Уйчи туман ФХДЕ бўлими мудири

МАТОНАТ ВА МЕХНАТ ТАНТАНАСИ

Бардошли инсонларни кўргандга беихтиер кўнглимида ажиб ҳислар уйғонади. Уларнинг мудафакъятиларидан эшишиб, бу ютуклар сабабини билишга уринамиз. Бундай инсонлар дунёнинг барча нукталарида учрайди. Тошкент вилоятининг сўлим Бўстонлик туманида ана шундай бир инсон бор.

У катор жаҳон, осиё ва республика паралимпия йўинларида енгил атлетика бўйича нуфузи ўринларни эгаллаган. „Этироф — 2014“, „Энг матонат спорч“ каби номинация ва мукофотларга сазовор бўлган Мирон Сахатов Ўзбекистон паралимпия терма жамоаси аъзоси ва Низомий номидаги Тошкент давлат Педагогика университетининг тарих факультети талабаси.

— Инсоннинг ҳақиқий спортчи бўлиб шаклланишида, бугунги мудафакъятилардан болалик дамларининг ўрни катта. Ўша кезлардаги хотириларни қандай эслайсиз?

— Болалик дамларим мен учун ўчмас хотира. Чунки мен ҳамма қатори дунёни кўргандман. Беш ёшлик пайтларимга кўрганларимни элас-элас эслайман. Миронус отам ва Комила онам мени даволатишин учун жуда кўп елиб-югуришди, меҳнат ва меҳрини бериши. Аммо тақдир, уни хеч ким ўзгартиролмайди. Катта оиласиз, олитида фарзанд. Шунда ҳам отонам бизнинг таълимимизга ва тарбиямизга эътибор бериши. Дастроб, Тошкентдаги кўзи охизлар мактабида 10 йил ўқиб, имтиёзли таоммодлади. Кейин Ўзбекистон Миллий университети кошидаги С. Сирожиддинов номидаги академик лицейда таҳсил олди. Ҳозирда талабаман. Мен ҳам тенгдошларим қатори, мактабда, лицея ва университетда ўқияпман. Бу ҳаммаси юртимизда ёшларга яратилган имконият намунаси. Дарабати мухими, атрофдагиларнинг сенга муносабати, рағбати керак. Болалигимиз

меҳнатда ўтган. Ер чопиб дехончилик қилганиман, уйимизда бир-икки бош молимиз бўларди, уларни боқиб, уй юмушларини бажарганиман. Биласизми, хатто уй таъмирлашда ҳам оқлаш ёки бўяш ишларини килавераман. Махалламизнинг тўю тантаналарида мени ҷақиришади, замонавий ва мумтоз мусиқаларни ижро этиб, хизмат қиласман. Бир йигит килаудиган ишнинг ҳамасини қиласман. Якинда эшишиб қолдим, кўшнilarимиз кўзим охизларини билишмаган экан. Биласизми, бу нимадан далолат, демак, мен ҳамма қатори инсонман, шу ёшимгача хеч кимдан кам бўлмай ўшадимми, бундан кейин ҳам шундай бўлади.

— Матонат — бу йигит қишига хос фазилат. Айниска, бошга кулфат келгандаги ўғлонларимизнинг нимага кодир эканлиги юзага ҷиқади. Буни чемпионлик зафарида ҳам кўриш мумкин...

— Дастроб Насиба опам қарат билан шуғуллана бошлади. Ҳозирда қора белбог соҳибаси. 2010 йили спортивнинг енгил атлетика тури билан шуғуллана бошладим. Юруши, сакраш мусобақаларида иштирок этаяман. Йил бошида спорт билан шуғуллана бошлаган бўлсан, ионда Ўзбекистон очик чемпионатида олтин медалга сазовор бўлдим. Менинг биринчи галабам, ўзимга бўлган ишончни, танлаган йўлим тўғри эканлигини кўрсатиб берди. Шундан сўнг кетма-кет мамлакатимиз миқёсига мусобақаларда қатнашдим. Хитойнинг Гуанжоу шаҳридаги паросиё

йўинларида бронза медални кўлга киритдим. Туркия, Франция, Англия, Бирлашган Араб Амирилари, Жанубий Кореядаги осмё, жаҳон чемпионатларида иштирок этиб, нуфузи ўринларни кўлга киритдим. Айниска, 2014 йил Жанубий Кореяning Инчхон шаҳридаги паросиё ўйинларида югуришда кумуш, эстафетада олтин олганимиз. Ўтган йили Қатардаги мусобақада кумуш медалга эга бўлдик. Спорт нафақат жисмоний жиҳатдан, маддий, маънавий жиҳатдан ҳам баркамол бўлишимга ёрдам берди.

— Мусобақалар ҳаяжон билан бошланади. Сиз ва жамоангиз ҳалқаро миқёсдидаги мусобақаларда мамлакатимиз спорти ва нуфузи учун курашасиз. Ана шу жараён ҳақида айтib беришинг?..

— Ҳар гал мусобақадан аввал, яхшилаб шуғуллана ман. Мураббийим Анна Казакова биздан ўз устимизда ишланиши, беллашувга нафақат жисмонан, руҳан ҳам тайёр бўлишимиз кераклигини атади. Спорччи учун яхши мураббий галабанинг тенг ярми, деб ўйлайман. Мен ана шундай мураббийнинг шо-

ЎЙБОШИ ҲУРМАТИ УЛУФ

колининг тасдигини ҳам ён-атрофдағи воқеа ва ҳолатлардан кўришимиз мумкин.

Ота ўйбоши сифатида рўзгорнинг кам-кўстини тўлдириши, оиласининг иктисолид ахволини яхшилаши, бундан ташқари, фарзандларнинг тарбиясига жиддий эътибор қаратиш зарур. Шунингдек, оиласда ичи тартиб, интизомга ниҳоятда қаттиқ амал килиши керак. Чунки болалар ҳам отадан ўрганади.

Ота ҳурмати оиласадаги энг олий мезонлардандир. Бу ўзбек ҳалқарини азалий, бебаҳо удумларидандир. Бунинг тасдигини кўпгина анъаналаримиз мисолида англаб етамиш. Мисол учун, агар ота ўй ичкарисида ўтирас, фарзанд ўз билганича иш кўриб, том устига чиқиб ўёқ-бўёқка юриши мумкин эмас. Бу дегани — отанинг усти-

дан босиб юриши билан тенгdir. Ёки, ота боласига сўзлаётганда унинг сўзини икки қиласмаслик, отанинг гапи охирига етмасдан туриб, бола ўз фикрини очмаслик, отага тик қарамаслик, отадан олдин эшикдан ташкарига чиқмаслик, эрталаб беткўлини ювмасдан туриб саломлашмаслик, отанинг маслаҳатисиз бирор ишни ўзича бошламаслик каби одатлар ҳаётимизга сингиб кетган. Бу отанинг оиласадаги мавқенини таъминлайдиган миллий, ахлоқий-одобий анъаналардандир. Демак, оиласда отанинг фарзандлар томонидан ҳурмати, унинг муборак номига дод туширмаслик ҳалқимизнинг қадимий одатларидан хисобланади.

... Илгари бир сартарош ўтган

закон: у шу даражада ўз ишига уста

законки, етти икlimдан унинг хузури-

Гурунг

гирдиман. Атрофимдагилар, „тез ҷарчаб қоласан“, дейишса-да, менга ҳаракатларим секиндек тувлаверади.

Халқаро мусобақа учун тайёргарлик бошланган заҳоти ҳам кувонч, ҳам ташвиши тушаман. Чунки спорчининг маҳоратини катта майдонлар кўпроқ оширади. Ҳатто шоҳсупада олтин медални олсанда, ракибаримни кучли деб биламан. Чунки ҳар бир спорчининг ўз кучи бор, уни кимдир сарфлай олади, яна кимдир йўй. Шу сабаб ҳатоларимиздан ибрат олиб, ғалабаларимизни мустаҳкамлаш хакида ўйласак, голиб бўлаверамиз. Ўзимга кўп бора «мен куличим» деган сўзни айтаман. Одам аввало, ўзини-ўзи кўллай билиши керак, деб хисоблайман.

— Мирон инсоннинг бугунги фаолияти келажаги учун хизмат килар экан. Спортдан ташқари нималарга қизиқасиз?

— Кизиқинши малиётга тадбик этган одам ҳамиша ютади. Чунки у ўша ишга меҳр билан киришади. Ҳозирда қизиқишиларим ортидан яхшигина даромадга эга бўлдим. Уйимизда маймунжон боргимиз бор, томорқада тадбиркорлик билан ҳам шуғулланамон, чорва маҳсулотларимиз анча. Қўйингки, оиласининг моддий таъминотини яхшилаш учун отам билан тенг ҳаракат қиласман. Инсон топган маблагни ўз ўрнида, кераклича сарфласа, ҳеч қачон мухтоҷликка учрамайди. Якинда машина сотиб олдик. Ҳаракат қиласа, ўз-ўзидан натижаси юзага келаверади. Келажак учун ишлаш ўш танламаяпти, 24 ёшга кирган бўлсанда, кўп нарсаларга эришганимдан ва олдимга катта мақсадлар кўйиб интилаётганимдан кувонаман. Юртимизда яратиб берилаеттадиган имкониятлар мен ва тенгдошлариминг фаровон ҳаётини таъминлайти, десам хато бўлмайди. Университетни имтиёзли битириб, етук тарих ўқитувчиси бўлиш, керакли кадр бўлиб шаклланиши олдимдаги энг катта мақсад.

— Мароқли сұхбатингиз учун ташаккур!

Камола РАХИМХЎЖАЕВА
сұхбатлаши

КИРҚОҒАЙНИ. Атиргулнинг баланд бўлиб ўсадиган, майдо сергул тури кирқоғайни деб аталади. Шунингдек, қалампирнинг ҳам фуж-фуж бўлиб мева тугадиган майдоҳаил тури кирқоғайни деб аталади. Бу сўз кўпчилик бўлган оғаниларга, дўстларга нисбатан размий маънода ҳам кўлланади.

Кизлар соchlari va чаккаларiga садарайхон, кирқоғайни гулидан маржон килиб тақиб олишган эди.

Ҳаким Назир

МАКОМ — мусиқий оҳанг, товушлар қатори, оҳанг тузилиши, куй йўли, тартиби, шакли ва жанри маъноларини англатган «мақом» сўзининг туб илдизи «жой», «ўрин» мазмунин билдирган.

Саидий ўлтирган ерида машқ мақомига тебранар эди.

Абдулла Қаҳор

ЖИЙРОН — отлар ўзига хос сифатларига қараб турлича номланади. Сарикқа мойил рангли от саман деб аталса, қизғиши мала тусдаги от жијрон деб аталади. Қизғиши рангли қашқали отни эса жијронқашқа дейдилар.

Аравакаш жиловни тортиди, жијрон зўр куч билан кўзғалди.

Эгам Раҳим

Ярим соатдан кейин Ойимхон жијрон отда етиб келди.

Парда Турсун

Эшқобил ШУКУР
тайёрлади.

Тарбия
га соч олдириувчилар келаркан, аммо шундай бўлса-да, у ўзининг отаси сочини олмас экан.

Кунларнинг бирауда бир киши бу ишнинг маънисини сўрабди:

— Отамнинг ҳурмати олдида менинг бу ишим, нима бўпти?! Мен ўз вазифани бажара туриб, отамдан баланд бўлмайман. Фарзанд қошида ота тарзи, ўзигимдаги, — дебди у.

Мұхтасар қилганда, бизнинг эртаниги кунимиз учун қайғурувчи ва бунинг учун барча шарт-шароитларни яратувчи инсонларни доим қадрлайлик. Уларнинг ҳурматини юкори кўйилек, тоқи биздан рози бўлсизн!

Абдуқаҳор НАЗАРОВ,
ЎзДЖТУ қошидаги З-сон
академик лицей ўқитувчиси

РАНГИН ТАСАВВУРЛАР

Муштарибегимнинг ижодий ишлар шунчаки кўз ташлаб ўтиб кетолмайсиз. Суратлардаги деталларда ёш мусавирнинг руҳий кечинмалари яққол акс этади. «Ўлкамда бахор», «Дам олиш», «Шохимардон», «Она ва бола», «Буюк илак йўли» асарларини томоша килиш чоғида айни шуларни хис этдик. Бу ижод на муналарининг айримлари узок муддатда якунига етган. Негаки, рассом зам бэзи пайтларда тасвиirlарнинг лишиклигини тъминлайдиган дентали излаб қолади.

— Мана шундай вазиятларда табиат чекисиз илхомлар манбаи. Негаки уни кузатганим сайнин янгидан-янги манзаралар кўз олдимга келади. Ахтарган тасвиримни топаман, — дейди Муштарибегим. — Бироқ бу хаммаси эмас. Асарларнинг маромига етиши учун унга меҳр керак. Устоzlарим шундай ўргатишган. Шундагина мўъжизали лавҳалар, инсон қалбини забт этишга қодир суратлар дунёга келади.

Муштарибегим Курбонова Фаргона санъат коллежига ўқишига келгандагаёт нафис санъат ҳақидаги тасаввурларини илк бора ана шундай тушунка билан бошлиди. Устоzlаридан Нодирбек Абдулаев, Бахтиёр Юсуповдан яхши мусавир бўлиш сирларини ўрганди. Қолаверса, Муштарибегимнинг ота-онаси ҳам таҳрибали рассом бўлишгани сабабли фарзандларини кўллаб-куватладилар. Бу амалда ўз натижаларини ҳам берди. Муштарибегим 2011 йили «Янги авлод» болалар ижодиёти фестивали, 2015 йили «Юрт келажаги» Республика ёшлар танлови лауреати бўлди. Шундай кезларда Муштарибегим миниатюра жанрида ҳам нимадир яратишига кизиқиб колди. Аммо бу услубда ишлаш анчанин мураккаб. Чунки рангларнинг ўта уйунлиги, майда образларнинг кўплиги бу йўналишида тажрибали ва синчков бўлишни талаб этади. Ёш рассом буни яхши тушуни. Муштарибегим қовоқка ва адрас матолагра сурат ишлаш орқали буни уddyалай олди.

Хозирда у Марғилон шаҳридаги 10-балолар мусика ва санъат мактабидаги шарт-шароитлардан хурсанд. Навбатдаги синов мусавирни янада изланишига, пухта ижодий ишлар яратишига руҳлантириб юборди. Захматлар кутилганидек галабаларни етаклаб келди. Якиндаги на Муштарибегим Қозғистон пойтахти Остона шаҳрида «Евросиё юлдузлари» ҳалқаро лойихаси доирасида ўтказилган «Феерия» номли ҳалқаро болов-

лар ва ўсмирилар ижодиёти фестивалида голибиликни эгаллади. Ҳалқаро фестивалда «Тасвирий санъат» номинацияси бўйича гран-при соҳибаси бўлган Муштарибегим Курбонова ионъ оидиа фестивалнинг навбатдаги босқичида иш-

тирок этиш учун йўлланмага ҳам эга бўлди. Адрес матоси ва қовоққа ишланган суратлар фестиваль иштироқчиларни, айниқса, уларни баҳоловчи мутахассисларни ҳам ҳайрон колдиргани табиий. Улар миллий анъаналарни ўзида мухассам эттани билан ўтиборлидир.

Муштарибегим сұхбат чоғида шу фикрларни ўткилашиб:

— Чет эллик санъатшунослар миниатюра ва пейзаж жанрида яратган ижодий ишларимни катта қизиқиш билан кузатишиб. Бундан хурсанд бўлдим. Мустақил давлатлар ҳамдўстилиги мамлакатларидан келган ёшлар мендан бу услуб ҳақида жуда кўп маълумотларни сўрашиб. Аслида, миниатюра жанри таникли аждодимиз, бобокалонимиз Камолиддин Бехзод номи ва фаoliyati билан чамбарчас боғлиқ. Фестивалда буни изоҳлаб беришга ҳаракат қилдим. Голиблик насиб этди. Шу боисдан ҳам келгусида яратадиган асарларимда тарихни кўпроқ акс эттиришини максад қилиб кўйдим.

Муштарибегимнинг бу мақсади уни навбатдаги зафар майдонларига чорласа ажаб эмас. Чунки у ҳадемай Санкт-Петербург шаҳрида бўлиб ўтиши кутилаётган фестивалда ҳам қатнашади.

Бизни хурсанд киладиган жиҳати шундаки, Муштарибегим Курбонова каби ёшларимизнинг ҳалқаро миқёсда эришаётган мувваффакиятлари ўзбекистонлик ёшларнинг истеъдодига берилган юксак баҳодир.

Мадаминжон СОЛИЖОНОВ

Убайдуллода ўқитувчиликка ҳавас ёшлигидан ўйонди. Қамаши туманидаги 37-мактабни тугаллагач, ҳужжатларини олийгоҳга топширди. Шу йили унинг омади чопмади.

— Ўғлим, — деди отасиFaффор бобо Убайдуллони ёнига чакириб, — Хеч ҳам хафа бўлма. Яхшилаб тайёрлансанг, келаси йил албатта, ўқишига кирасан. Бу ёғи қишлоқчилик, экин-тиқин, молҳол дегандек. Укаларингга ёрдам бериб тур.

Отанинг гали унга анча далда бўлди. Вақти бехуда ўтказмади. Шу орада ҳарбий хизматни ўтаб, анча мулоҳазали ва эпчил йигит бўлиб этишибди. Карши давлат универсitetinинг рус тилини ва адабиёти факультетига ҳужжат топширди. Имтихонлардан ўтиб, олийгоҳ, талабаси бўлди. Устоzlаридан ёш авлодни тарбиялаш, таълим бе-

риш сир-асорини ўрганди. Ўқиши 1982 йилда мувваффакиятли тугаллагач, тумандаги 35-мактабда ишлай бошлиди. Бир неча йил илм масканида ҳарбий таълим ўқитувчиси бўлиб ёшларга ҳарбий-вatanparvarlik сабокларини ўргатди. Унда изланувчанил, истеъдод намоён бўлди. 1999 йилдан мактаб директорининг ўкув ишлари бўйича ўринбосари вазифасида ишлаб келаётпи.

Мактаб директори Фахридин Тўраевнинг таъкидлашича, бу ерда 530 нафар ўкувчи таълим-тарбия олиб, уларга 60 нафар устоз-мурabbib сабок беришибди. Суз устоzlар ҳақида борар экан, Убайдулло Faффоровни устози, маслакдоши деб билади. Бугунги кунда Убайдулло

ака билан ёнма-ён туриб самарали ишлайдиган қалби қайноқ ўқитувчilar ҳақида кўп ва xўп гапириш мумкин. Ёшлар бошланғич таълим-дан сабоқ бериб қолаётган Шувақт Менглиев, Абдураусул Иботов, тарих ва жамиятшунослик фани ўқитувчиси Элмурод Нарзуллаев, мактаб бошланғич қасаба уш羞ма кўмитаси раиси Абдуқодир Тилолов, «Ороста қизлар» клуби таълим-тарбия бериб келишяпти.

— Убайдулло Faффоров ҳақида доимо илиқ гапларни ўшитганимиз, — дейди туман XTMФМТТЭ бўлими мудири Шавкат Бекмирзаев. — Ўз ишининг билимдони, катта ҳаёт тажрибасига эга бундай ўқитувчilarни доимо қадрлаймиз.

Убайдулло Faффоров катта оила бошлиги. Тумуш ўртоғи Ойрўзи Файзуллаева билан 4 фарзандни тарбиялаб vogya etkazdi. 12 нафар набиранинг суюкли бобоси бўлган Убайдулло ака 60 ённи қаршилабди, хали ҳам бардам ва тетик. Ёшларга хос файрат-шижоат билан юртимиз равнажига хисса кўшаётган замондошимиз

яратиши керак? Зумрад аянинг бу борада ҳам ўз қарашлари бор.

— Ўғлимдан кейин қиз туғилди. Бу вақтда турмуш ўртоғим Каrimjon aka 5 йил касал бўлиб ётди. Бир ёқда упарнинг хасталиги, яна бир томонда қизаломигини ўғини босбосолмаслиги мени саросимага солиб кўйди. Қозон қайнаши қийин бўлаётганди. Шунда хунарим аскотган. Тикувчилик ортидан рўзгоримни тикилади.

Кўп йиллар театрда оддий ишчи бўлиб ишлаганман. Шу ердан нафакага чиқдим. Турмуш ўртоғим ҳам театрда бир неча йиллар ишчи бўлган. Ҳозир улар

САБР-ТОҚАТ ОИЛАНИНГ УСТУНИ

кит”, деганлар. У вақтларда қизлар ўзлари ишлаб, келинлик сепарини қилишган. Ҳозир эса ёшларга оналар сеп-сарпо йигишиади, фарзандларимиз эса билим олиб, жамиятда ўз ўрнини эгаллашмоқда. З 5 йил тикувчилик фабрикасида ишладим. Отам Миржамол ака бир неча йил милиция ходими бўлган, 16 фарзанддан мана ҳозир 6 нафар қолдик. У кунларни бир тушдек эслаймиз.

Кичик оиласи катта қилиш йилларни, сабрни, синовларни талаб этади. Ахир, қанчадан-қанча оиласлар ажрашиб, пароконда бўлишмоқда.

— Келин бўлиб тушганимда қайнонам оғир аҳволда бўлган. Фалаж бўлиб қолган, ҳеч нарса килолмайди. Келганимдан сўнг биринчи навбатда, уларни парвариши қила бошладим. Овсинларим, қайниларидан кўп раҳмат эшигиди. Ойим фалаж бўлса-да, менг ўзок тикилиб, кулиб кўярдилар. Бир ярим йил уларнинг дуоларини олиб парваришиладим. Якинларимнинг ҳурматини қозондим. Қайнонани рози қилиб, унинг кўнглини топган ҳеч қачон кам бўлмайди.

Ота-онанинг аҳиллиги фарзандлар учун ўнрак. Улар ўз оиласига қараб, қиз бола онасидан ўнрак олиб, ўғил фарзанд отасига қараб улгаяди. Шундай шароитда аёл киши қандай муҳитни

билишади.

Аёл кишининг қирқта жони бўлади, дейишади. Оила, фарзандлар, турмушнинг яхши-ёмон кунларида ана шу жон бўлиниади. Зумрад ая ҳам ҳаётнинг чириғидан ўтган. У каби меҳр-оқибатли кексаларимиз шу ўшда ҳам хотиржам ўтиришмайди: тўполончи невараларининг ҳарҳашаларига кўнади, нафакасининг бир кисмини талаба набирасига илниса, ярмини ўғлим тўй қилади, келинга сарпо, деб йигади. Оиласлар тинч, турмушлар фаровонлиги ҳам шу-да!

Камола АБДУМАЛИКОВА

УБАЙДУЛЛА МУАЛЛИМ

Фидойи

билишади. Тоғли Лангар қишлоғига түфилиб камолга етган камтариш, камгап, чехрасидан доимо нур ёғилиб турадиган Убайдулло Faффоров қишлоғининг ўнқир-чўнқир тош йўлларидан дадил юриб, яна қадрдан мактаби томон ошикмоқда. Табиатнинг бетакрор гўзаллиги, тоғ хавосининг мусаффолиги. Лангар дарёси кўшилиб оқадиган зилол сувлар, осмонўпар мирза теракларга тикилгани ҳамон мактаб томон борар экан, ўтган умр Йўлига назар ташлайди. Бир неча шогирдлар тайёрлаб эл аргодига бўлган устознинг ўш авлод таълим-тарбияси ўйлидаги ишида омад тилаймиз.

Шавкат СУЛТОНОВ,
Қашқадарё вилояти

Азизбек касалхона ҳовлисига кўйилган ўриндикка ўтириб узок чекди. Ҳар куни шу ахвол. Йигит шўрликда ҳаловат йўқ. Касал касал эмас, уни боккан касал, деб бежиз айтишис экан. Боякиш ўқишидан касалхонага, касалхонадан ўқишига югураверив рангидан конкочди. Дори-дармонга пул топишининг ўзи бўлмас экан. У кундузи ўқиб, кечалари талабаларнинг курс ишларини ёзди, чизмаларини чизиб беради. Сураткашлик килиб унчамунча даромад топади. Қайнона-қайнотаси ҳам қараб туришгани йўқ. Ҳаммаларининг дилида битта тилак – Шарофат тузалини кетса...

Йигит икки ўт орасида қолган эди. У ўз уйига, отонаси ёнига боргиси келмайди. Борди дегунча, улар эски гапни ўзгашади: "Келиннинг жавобини бер, ёш умрингни ўтказма, ҳали у қачон тузалиди-ю, қачон туғиб беради. Сен тенгиларнинг олди иккитадан болалик бўлишиди. Бир умр шу касалманд хотинини судраб ўтасанми?"

Азизбек у деб кўрди, бўлмади, бу деб кўрди, бўлмади. Ота-онасининг айтганини килашади. Ахир, бир умр бошида кўтариб юришин ваъда килганди-ку. У билан ажрашгудек бўлса, хотинининг дарди оғирлашмайдими?.. Йўқ, бундай иш унинг кўлидан келмайди.

Ха, бахт билан баҳтсизлик эгизак. Кечагина у ўз орзу килган қизига етишганидан баҳтиёр эди. Шарофат билан бирга кўчада юрисса, ҳавас килиб бир қараб кўймаган одам колмасди. Кўз тегдими, ёшенонасида бор эканни бу кўргуликлар... Нима бўлганда ҳам яхши ният қилиши, Аллоҳдан унинг дардига шифо сўраши керак. Ахир, Азизбек Шарофатдан бошқасини тасаввур ҳам қила олмайди-ку.

...Азизбек Шарофатдан икки ўзигина катта бўлиб, бир мактабда ўқишган, кизнинг мафтункор чехраси, оғирбосикилиги ва камтарлиги йигитни бутунлай асир этганди. Улар аҳду паймон қилишиди.

Ота-онаси Азизбекни ў-

КЎЗГА КЎРИНМАС ҚУДРАТ

лаш тараффудига тушганида у учинчи босқичда ўқир эди. Ўшанда Йигит: "Ўйлансан фақат Шарофатга уйланаман", деб туриб олгани Малика опага жуда малол келди. Чунки Шарофат касалхонадан эндигина чиқсан, сариқ касалга чалинганди. У узок вақт оғир юмушларни бажара олмаслиги аниқ эди. Аввалига Малика опа: "Сенга касалманд қизни олиб берадиган аҳмол йўқ", деб қаршилик қилди. Узлининг ўйланнишдан кескин бош тортаганини кўриб, унинг шартига кўнишдан бошча иложи колмади. Чунки Азизбекнинг ортидан яна уч уласининг бўйи етиб турганди.

"Ҳамма айб ўзимда, — пи-чирлади Азизбек. — Ўшанда унинг гапига кўнишим, у кучга кириб олгунча кутишим, муҳими, тўйни кечикиришим керак эди. Бечора қиз онамнинг таъналаридан кўркиб, ўзини яхши парвариш кила олмади. Жонини жабборга бергудек югуриб-елиб хизмат килди. Бу эркак кишини иши, демай оғир ишларни ҳам бахараверди. Ўқида бўлиб, мен ҳам қараша олмадим. Мана энди азобини тортаяпман. Үнда жигар цирро-зи бошланганиши. Бу қасаллик, айтишга тилим бормайди".

Азизбек шу хаёллар билан канча ўтирганини билмади.

Хозир у врач олдига кириб Шарофатнинг ахволини сўрайди. Қараттан қараб қолмас, дейдилар, ажаб эмас у тузалиб кетса... Йигит доктор кабинети эшигини оҳиста чеरтди. Ичкаридан "кирин" деган овоз келди. У врачга салом бериб стулга ўтириди. Доктор ҳам унинг нима демоқчи эканлигини билгандек гап бошлади:

— Сиз тушунган йигитсиз, иним, тўгрисини айтиш керак...

Докторнинг бу оҳангда гап бошлаганидан Азизбекнинг юраги увиши. Хозир йигитнинг бор умиди шу опок ҳалат кийиб ўтирган инсондан эди.

— Бирдан-бир умид операция. Агар у муваффакиятли чиқса, аёл яшаб кетади. Акс холда...

— Нималар деяпсиз доктор, у яшаши керак!

— Сизни тушунаман, кўйимдан келганича ҳаракат киламан. Аёл ҳали ёш, қасаллик ҳам жуда ўтиб кетгани йўқ. Уч кундан сўнг операцияни бошлаймиз. Пойтахтдан малакали врачалар келади...

Азизбек докторга қайтакайта раҳмат айтиб хонадан чиқди. Каиродордан бораркан, у ҳозир Шарофатнинг ёнига киришга, унинг ранглар юзларига ва сўниб бораётган нигоҳларига термулишга ўзида куч ҳам, бардош ҳам

ганим учун эркатойлигим борлиги рост. Бир сафар кишлоқдан туман марказига бирга кетдик. Машина бошқариб кетаётган акам йўл-йўлакай уч болани миндириб олди. Ҳалиги йўловчила мансизла этиб, тушишди. Иккимиз қолганда:

— Шуларни обкемасангиз бўлмайдими? — дедим беихтиёр.

— Пулнинг қаердан келишини билмайсан-да, ҳали?! — деди кулимсираб.

Кейин тушунтириди: ҳар куни тўрт йўловчи келища икки мингдан, қайтишда икки мингдан бераркан, акамга. Натижада кунда ўн олти минг сўм жамғарар экан. Шу билан кунлик тушлиги пули ва машинасига кетадиган харажатларни коплар экан. Уялиб кетдим:

— Дурустгина хисобчига айланисиз! — деб кўшиб кўйдим.

Ха, якинда кишилекка бордим. Кёлганимни эшишиб, опачам икки ойлик

тополмасди. Аввалига у кия очилиб турган пала-та эшигидан мўралади. Сўнгра бор кучини тўплаб эшикни тақиллатди. Шарофатнинг ҳамхонаси бўлган бемор аёл "кираверинг" ишорасини қилиб, ташқари-га чиқиб кетди. Шарофат шифтга термулганча хаёлга берилиб кетганидан эри келганини ҳам сезмай қолди.

— Кимни ўйляпсиз, яхши қиз? — кайфиятини сезидирасмисликка уриниб зўр-базўр ҳазил килди Азизбек.

— Вой, қачон келдингиз, сезмай қолибман! — кўзлари чакнаб кетди жувоннинг. Аммо зум ўтмай бу чақоқ бояги-дек маъюсланиб, мунғайб қолди.

— Тузукмисиз?

— Худога шукр...

— Бугун анча яхисиз! — табассум қилди Йигит. — Юзингизга ҳам кизил югуриби-ди.

— Кайдам... Энди илгари-дек бўлиб кетмасам керак, Азизбек ака. Мени деб умрингизни бекор ўтказяпсизми, дейман-да... — кўзлари ёшланди Шарофатнинг.

Шу пайт Азизбекнинг кўзига Шарофат жон таслим килаётгандек кўринди-ю, сесканиб кетди. Бир зумгина ўзини усиз тасаввур этиб кўрди. Шу ондаёқ йигитнинг кўз ўнгни кандайдир зулмат коплаб, ютиб юборадигандек ўз каърига торта бошлади. У шоша-пиша Шарофатнинг кўлларидан ўшлади.

— Нима, нима дедингиз? Тавба килдим динг, қайтиб айта кўрманг, бундай сўзларни. Тушунликка тушшига ҳаққингиз йўқ. Ҳеч бўлмаса, севгимиз ҳаққи-хурмати ўзингизни кўлга олинг! — ёлворда Азизбек кўзларida ёш билан.

Азизбек бу сўзларни шу дараҷада кийналиб айтади-ки, унинг овозида сўнгсиз бир ўйин мушасса эди. Буни англаган Шарофат эрининг кўзларига тикилди. Азизбек кўзларидан оқётган ўшни тўхтатишига охиз эди. Аёл биринчи марта ёстиқдошининг кўз ёшларини кўриб турганди. Хозир Азизбек Шарофатнинг кўзига меҳрингиз сабаб бўлди. Сиз жаннати инсон-сиз, Азизбек!

Азизбекнинг кайфияти янада кўтарилиб кетди. У ҳозир бутун оламга: "Мен баҳтиман!", деди жар солиша тайёр эди. Балки Азизбек-ка тогу тошларии бор бисот-бойлиларигача мерос берганларида ҳам бу қадар куонномаган бўлар эди.

Барно ШЕРАЛИЕВА

✓ Умр манзаралари

зор бўзлаб турган боладек кўринди... Мўъжиза юз бера бошлади. Аллақачон ҳаётдан умидини узуб кўйган Шарофатнинг ҳозир жуда-жуда яшагиси, яшаганда ҳам Азизбек учун яшагиси келиб кетди. У турмуш ўртоқ танлашда адашмаганини, танлагани ўзи учун ҳаммас нарсага тайёр эканлигини юрақдан хис этди. Аёл ҳозир ўзини худди онадан янги туғилгандек енгил сезарди. Азизбекнинг шу холати чексиз умид ва куч-куват бахш этганди. Нега ҳадир ўзини Азизбекка жуда кераклигини хис этиши уни ҳаётга кайтарди...

...Орадан беш йил ўтди. Азизбек шифохона ховлисида у ёқдан-бу ёқса беъзота юарди. Энди унинг кўзлари реанимация бўлимига эмас, балки түргуҳона дәразаларига тикиларди. Нихоят, ҳамшира киз уни чакириди:

— Ўғил кутлуг бўлсун, ака!

Азизбек кулоқларига ишонмади. У биринчи бўлиб бу хушхабарни ўша ўзига отаси каби меҳрибон бўлиб кетган шифокорга етказишга ошиқди. Баҳтига доктор хонасида экан. Азизбек рухат сўрашни ҳам унунтди. Ҳамшира киз унинг ортидан хай-хайлалаганича қолди. Йигит кира солиб:

— Суюнчи беринг, доктор, ўғил кўрдик! — деди: У ўрнидан туриб йигитга кучоқ очаркан, кўзлари ёшланди:

— Баҳтигиз бор экан! Табриклиман! — деди юракдан Азизбекни бағрига босиб. — Бундай касалларнинг юзтадан биттаси тирик колиши мумкин. — Шифокор отарча меҳр билан Азизбекнинг елкасига кокди. — Шарофатнинг тирик қолишига аввало, Аллоҳнинг кудрати, колаверса, сизнинг сабрингиз ва меҳрингиз сабаб бўлди. Сиз жаннати инсон-сиз, Азизбек!

Азизбекнинг кайфияти янада кўтарилиб кетди. У ҳозир бутун оламга: "Мен баҳтиман!", деди жар солиша тайёр эди. Балки Азизбек-ка тогу тошларии бор бисот-бойлиларигача мерос берганларида ҳам бу қадар куонномаган бўлар эди.

Барно ШЕРАЛИЕВА

АКА

ги табассум аралаш нигоҳи хаёлимга келади.

Бугун улгайиб, университетда ўқиляпман. Рости, оғам учун ҳали ҳам сариқ соч, мовий кўзли қизалоқман, менимча.

Катта акам институтда ўқиган кезлари оиласизнинг бошидан кўп қийинчилеклар ўтган. Шу маҳал ёш бўлса-да, у дадамнинг ёнида тиргак эди... Одами кийинчилеклар тоблар экан. Гарчанд каттарган бўлсам-да, катта ташвишларни хис этиб кўрмади.

— Шуларни обкемасангиз бўлмайдими? — дедим беихтиёр.

— Пулнинг қаердан келишини билмайсан-да, ҳали?! — деди кулимсираб.

Кейин тушунтириди: ҳар куни тўрт йўловчи келища икки мингдан, қайтишда икки мингдан бераркан, акамга. Натижада кунда ўн олти минг сўм жамғарар экан. Шу билан кунлик тушлиги пули ва машинасига кетадиган харажатларни коплар экан. Уялиб кетдим:

— Дурустгина хисобчига айланисиз! — деб кўшиб кўйдим.

Ха, якинда кишилекка бордим. Кёлганимни эшишиб, опачам икки ойлик

чакалоги билан келди. Жияним хаво алмашганиданни ярим кечаси чунома-ни йигладики, ҳаммамиш гирдикапалак бўлдик. Охири, касалхонага олиб бордик. Дўхтиларрга кўрсатдик: шаммолаган экан, кераклидори, малхамларни олиб берди... Ҳандаги оғамнинг меҳрибончилиги ва одамгарчилигини эсласам ич-ичимдан суйиб кетаман.

Тагин бир жиҳати, унинг ҳар ишга укуви бор. Айниқса, темир-терсак билан тиллашади. Ишига пухталигига кўпда койил коламан. Дарвоқе, қачон пул сўрасам, мўлжалимидан кам беради. Нега шундай деб, гоҳида ўйлаб қўяман. Эҳтимол, бу ўша йўқчиликнинг асоратидир. Ўзи тежамкор бўлгани учун мени ҳам шунга ўргатар.

Бу – ажонимнинг портретига арзимас чизги. Насиб этса, жиддийрек, кўлами кенг асар ёзиш ниятим бор.

Малика СЮНОВА

ЯШИЛ ДИЁР, ЯШНАЁТГАН ШАХАР

Хисор – кўргонли тоғ, ҳаммаёги тошдан, ровогу пештоқ, кунгирали минорсизон чўкқиilar бисёр, арчали самоларга санчилган тигдор, хамиша корли тоғ. Пари-пайкарлар Фелон чашмасида юзини чайса, анхор шодлидан шаршара бўлар. Олис болалик кезлари тўйда, йигитлар саф тортиб, ўзидан ортиб тунда гулхан ёкиб, кўшик айтарди.

Шахри Кешнинг кўргони,
Миндим жийрон йўргани.
Кушдай учиб борамиз,
Омонгунли кўргани.

Патила сочига тол барчак таққан, дигирлаб сакраган кўзи-улоқдек, тошни ёриб чиқсан булоқдек уч-тўрт кизалоқ, кўнглини хушлаб, бир-бинин кўлини ушлаб, айланиб, шайланниб айтишар кўшик:

Ҳажия, ҳажия наматдак,
Паст кўргонинг баландак.
Оқсаройни оқ тоши,
Янгамнинг қалам қоши.

Оҳ, қанийди, тезроқ улгайсам, Оқсаройни бир кўрсам, дердим. Ой кун ўтиб, бир куни ўсмир чогимда орзум ушалди. Уч-тўрт жўрам билан Оқсаройни кўргани бордик. Ўх-хў, маҳобатли кўргон, томини олдириб кўйган, кўш девор. Кимдир сўйлаб берди, гўё афсона. Қирқ метрлик бино томида зилол сув пуркаб, ишлаб турган Зумрад фаввора. Аслида, бўлган, энди йўк. Ҳеч кимга кўрсатмай, тўрт қатор шеър ёздим ўзимча:

Бир-бирига етолмаган,
Икки ошиқ-маъшуқдай,
Қўлларин чўзиб қолган
Оқсарой деворлари.

Эҳ-хэ, шу тобда бундайин мисли кўрилмаган шиддат, бунёдкорлик, керак бўлса жасоратни дунёнинг бирор бурчагидаги ҳеч ким кўриб, кузатмаган. Эришилган ютуқлар, жаҳонга кўз-кўзласа арзийдиган ўзбекистон мўъжизаларини санаганинг сайин баракаси ортиб боради. Биргина Кашкадарёнинг ўзида бунёд этил-

ган «Шўртназ Кимё заводи», Хисор кўйнидаги Наввот тоғ кони, Калий заводи осмонўпар тогдан кичкириб ўтаётган, марказдан шамолдай елиб келаётган поездларимиз, тоғларни тешиб ўтаётган йўлларимиз ҳақида ҳар қанча ёёса ҳам, оз.

... Ўша куни туман Махалла хайрия фонди раиси Баҳодир Маматов билан шахар марказидаги Курилиш штабига йўл оддик. У жойда курилиш бўйича мутахассис Фарҳод Ҳалимов билан учрашиб керакли маълумотларни олдик.

Бундан бор йўғи 2-3 йил бурун шахар маркази, тарихий обидалари олиб борадиган йўллар тор ва қисқа эди. Шахар ичидаги тарихий обидалар ҳам охори ўчган, кўпчилиги таъмирталаб эди. Аввало, шахар марказини ўраб турувчи қадимий калья атрофида «Кичик ҳалқа йўли» барпо этилди. Қалъа деворлари рамзи тарзда тикланиб 1,5 км. давом эттирилоқда. Оқсарой биносидан токи Кўкгумбаз мачити адогигача 82 гектар боғ барпо этилди: умумий майдони 117 гектарни ташкил килади. Бу майдон шунчалик теп-текиски, Оқсаройдан ёнбошлаб қарасанг, Аэропорт йўлини бемалол кўрасан.

Қалъа ичидаги жойлашган, Амир Темур, Мирзо Улуғбек даврларида ва турли йилларда бунёд этилган тарихий обидалар (уларнинг сони 20 дан зиёд)нинг барчаси жиддий таъмирдан ҷиқарилган. Марказдаги Чорсу дехқон бозори бутунлай янгидан курилди. Абдишукур Оғалик мадрасаси қайта реконструкция қилиниб, Ислом мадрасанинг марказига айлантирилди. Чубин мадрасаси тарих музейига, Коба мадрасаси миллий мусиқа ассоблари музейига айлан-

тирилди. XV асрдаги ҳаммом қайта бунёд этилди. Кулоллик чойхонаси қайта чирой очди. Доруг-тиловат Дорутиловат мажмуаларига киравчи шайх Шамсиддин Кулол, Гумбази Сайидон Жаҳонгир мақбараси, Кўкгумбаз, Ҳазрати Имом мачитлари асл ҳолига келтирилиб таъмирланди. Соҳибкорон таваллуд топган Ҳўжа Илфор, бобомизнинг ўзига атаб курдирган Ҳилхона, аслида, мавжуд бўлиб вайронага айланган.

«Ховзу мардон», «Сардоба» бинолари қайта тиқланди. Шунингдек, «Аллея» ва «Булвар» майдонлари

оралиғида 15дан зиёд шарқона ёзги айвонлар барпо этилмоқдаки, уларни кўрган кўз кувонч ёшларини тўкмоғи тайин. Шахарнинг ўзида мавжуд меҳмонхоналардан ташкири 4 та хусусий меҳмонхона, 2 та болалар мусиқа ва санъат мактаблари курилмоқда. Санъат саройи, Тарих музейинин бинолари бир бошча хушруйлик билан қад ростламоқда.

Эътибор шахарнинг ўз номига муносаб сабза — яшил шахар эканига қартилимоқда. Бу масканни қишини ёзин ям-яшил бўлиши учун ташкил этилган янги боғ майдонига Белгиядан 32 минг тупдан зиёд бутасимон ўсимлик олиб келиниб, экиб-кўкартирилди. Улар орасида каштан, дуб, липа-арғувон қайрагоч, Япон беҳиси, лола дараҳтлари, ер бағирлаб ўсадиган бутасимон ўсимликлар, тоғ ар-

чи, магнолия, жасмин, вегелла, зирк, настарин каби ноёб бўтасимон ўсимликлар келтириб экилди.

Қалъа ичидаги истироҳат майдонларида 16 дан зиёд турли русумдаги миллий рангли, мусиқали фавворолар ишлай бошлаганда фақат оғариндан бошқасига тилинг айланмайди. Янгидан куриладиган кичик амфитеатрда томошаларнинг кети узилмайди.

Шахрисабзда бутун вилоят ахли ҳашарга келиб, беминнат ишламоқда. Биз борган куни ҳам Аллея майдонидаги дараҳт буталар орасида чироқчиликлар чим ўйиб, олиб қишаётган экан.

Насиба Аҳадова, «Зингирон» (әгар-жабдуқчи) маҳалла фуқаролар йигини раиси, туман кегаши депутати:

— Маҳалламиз шахарнинг қоқ марказида бўлиб, унда 5182 нафар ахоли, 662 хонадон мавжуд. Қайта реконструкция даврида жами 162 хонадон ўй-жойлари «Катта ҳалқа йўли» томонга жойлаштирилди. Бу машина катновига, газ қувурлари жойлаштирилувига ижобий самара берди. Улар орасида 10 дан зиёд ховли жойи торлар бор эди.

Тоҳир Юсупов, «Ўрда» маҳалла фуқаролар йигини раиси:

— Маҳалламиздаги уйлар бузилиб, реконструкция килинди. Уларнинг хамасига янги ўй-жой килиб берилди. Малик Аждар мачити, Абдишукур Оғалик мадрасаси ённида 16 хонадонга мўлжаллаб янги турар-жой бинолари курилмоқда.

Ҳакикатан, бу диёр сеҳри ўзгача, шунинг учун элларварлар етишиб чиқкан. Уларнинг Конига ватанпартварлик сингтан. Тошга ёзган каби ям-яшил ёзув, Оқсарой тоқида яшнаб турибди: «Шубҳанг бўлса, куч-кудратимизга биз қурдирган иморатга бок».

Дунё келиб кўрсин, Лол қолиб турсин. Бу қандай заминки, жумла оламга, тугиб берган Соҳибқиронни.

Дунё тургунча турсин Ватаним, Ватан — киндингимдан уланган жоним.

Фози РАХМОН,
«Эл-юрт хурмати» ордени соҳиби, ёзувчи

МЕҲР ВА ЭЪТИБОР БИЛАН РАФБАТЛАНТИРИНГ

Психолог маслаҳати

дан чўчиғанмисиз? Демак, аввало, бир-бирингиз билан она ва қиз сифатида эмас, шунчаки аёл сифатида сухбатлашинг.

олиб келади.

Кизингиз кўзгу олдида

Кўз кўзгу олдида узоқ вақт колиб кетса, уни койиман! Бу ёшда кўпгина қизлар актрисаларга ўхшашни исташади. Унга табиий гўзалигини наомён етадиган жихатларини кўрсатишга интилинг. Юзини хуснibusar ва бошча тошмалардан тозалайдиган табиий воситаларни тавсия қилинг. Биргаликда ўсма кўйиш, косметик никоблардан фойдаланиш ҳам муносабатларинигизни қайсиидар маънода йўқотган экансиз. Ҳар замон унинг дугонасини ўйга таъсир қўрсатади. Онажонлар, кизингизни кўзгу олдида кўрдингизми, унинг олдига келинг-да: «Сен жуда чиройлисан, мен ҳам ёшлигимда сен каби чиройли эдим», дейишни унумтанг. Бу ёш қизларнинг ўзига баҳо бериш даври бўлиб, ўзидағи гаплашинг. Шунда, унинг дугонаси ҳақида маълумотга эга бўласиз. Муаммома ҳал қилиш эмас, унинг олдини олиш арzonга тушади.

Нозик масала

Унинг атроғидаги одамлар билан қизикинг. Ўсмирилик даврида севиб қолган қиз мұхаббати ҳақиқийлигига шубҳа кўймайди. Унинг мұхаббати шунчаки ўтқинчи ҳавас эканлигини тушунтирганлар душман кўринади. Чунки бу даврда қизлар кўпроқ хиссиятларга берилди, ақлан иш тутишдан йироқ. Бу даврда ақл билан иш кўришда ёшларда тажриба етишмайди. Шунинг учун оналар ўз фарзандларига мана шундай ҳолатлар акс этирилган бадиий адабиётлардан намуналар ўқишини тақлиф қилиб, таҳлил килишлари она ва кизнинг бир-бирига руҳан яқинлашишига

учун пул ажратинг. Аммо назорат қилишни унумтанг. Пул тежаш, пулни қандай сарфлашни ўргатинг. Қиз бола рўзгор сирларини ўшигидан ўрганиб бориши керак, уйга келиб музлатигчадан тайёр маҳсулотни олиб истемол килиш, маҳсулотнинг қадрини туширади. Мана шу маҳсулотни бозордан пулга ҳарид килиш эса, унинг асл қадрини кўрсатади. Қизингиз билан биргаликда бозор қилинг. Ўзбекона тарбияга хос савдолашиш сирларини ўргатинг. Шунда фарзандингиз пулни тежаш ҳақидаги тушунчага эга бўлади.

Ички олам

Қизингиз кўраётган фильмлар, ўқиётган китоблари билан қизиқинг. Бундан унинг ички оламини аниқлайди. У билан биргаликда фильм томоша қилинг. Ўқиган китобини таҳлил килинг.

Латофат САЪДУЛЛАЕВА
тайёrlади

Пул тежашни ўргатинг
Кундалик харажатлари

ЙИГИТ ЙИГИТДЕК БЎЛСА...

Газетанинг ўтган йилги сонларидан биридаги макола эсимда: "Йигитлик ори... сотил(май)-ди". Уни ўқиб, нахотки биз ҳамиша фахрланиб келаётган миллий урф одатларимиз шу дара жага етган бўлса, деб ўйлаб колдим. Педагог, ҳаётининг пасту баландини кўрган қария сифатида мавзу юзасидан айрим фикр-мулоҳазаларимни билдиришни лозим кўрдим.

Аллоҳ эркак ва аёлни яратган экан, ҳар бирига ўз имкониятлари доирасидаги масъулиятларни юклаган. Зиммасидаги машаққатлар оғир ва ўта масъулиятни таълаб этгани учун ҳам йигитлар инсондан бақувват, бир сўзи, мард ва жасоратли бўлишган. Ҳаёт қиинчилкларидан чўчимаслик, одигга кўйилган максад сари дадил интилиш, оила ва жамият баҳт-саодати учун жонини фидо килиши кабилар йигитларга хос фазилатларид. Ўз ҳалки учун онгли равишда ширин ҳаётидан воз кечган аждодларимиз Широк, Жалолиддин Мангуберди, Темур Малик ва бошқаларнинг номлари асрлар оша яшаб кельмоқда. Чунки ҳалк ўз фидойиларини хеч қачон унутмайди.

Йигитларга хос жасорат, мардлик, улуғлик ҳақида гап кетганда, соҳибкорон Амир Темурнинг суюкли наబараси Улугбек Мирзога сўйлаб берган хикоялари ибратлидир. Бу воқеани менга болалик кезларим бобом айтиб берганди.

"Дунёда чумолидек меҳнаткаш жонозт Йўқидир, — деди Амир Темур. —

Хоҳласангиз сизга чумоли менга қандай қўмак бергани ҳақида хикоя қилиб бертурман.

Бу воқеада менинг сарсону саргардонлик кезларим ўз берган эди. Ўшанда йигирма олти ёшда эдим. Ватанни ташлаб кетишига мажбур бўйли, Ҳурросон мулкидаги Сеистон ҳокимининг хизматида эдим. Мен ҳокимга карши бош кўтарган амирларга карши жанг қиласидим. Бу жангни жадалда омад ҳамиша мен томонда эди. Галабаларимдан кўриб кетган амирлар Сеистон ҳокимида гаҳ йўллаб, Амир Темур

голиб бўлса, сени мамлакатингдан маҳрум қиласди, дедилар ва ҳокимни ўз томонларига оғдирилар. Кўп ўтмай, улар бирлашиб, менга карши жанг бошладилар.

Жангларнинг бирида оёғим ва тирсагимдан қаттиқ яраландим. Кўп кон йўқотиб, хушимдан кетдим. Мени ўлдига чикариб ташлаб кетдилар. Бир гурух навкарларим мени оғир ахволда Ҳурмуз тарағфа олиб кетдилар. Ахволим борган сари баттарлашиб, ҳаётдан умидим қолмади. Бу ахволимни кўриб, ёнимдаги навкарлар ҳам мени ташлаб кета бошладилар. Яраларим узоқ битмай азоб берарди. Бу ахволим билан бирор-бир жиддий ишга қандай ярайман, деб кечакундуз ўртанар эдим. Мени шундай умидсизлик чигимдан бир чумоли олиб чиқди.

Ҳурмуз тарафларга баҳор келган кезлар эди. Водиддаги корлар эриб, ер ҳам секин-секин илий бошлаганди. Денгиз томондан кўчган күшлар Моварауннахр томонгага қараб учиб ўта бошлади. Уларни кўриб, юрагимда шундай согинч ўйғондики, ўзимни кўйишга жой топа олмай қолдим. Энди бу ёни нима бўлади?.. Қандай қилиб от минаману, қандай килиб қуличбозлик килиман? Она юртимни кўраманини, уни топтаётган душманлар билан жанг кила оламаними? Ёки Ватандан узоқларда хору зор яшайманни, деб ўйлардим күшлар ортидан изтироб билан термулиб.

Мана шундай кезларинг бирида оёғимни зўрга босиб дала томонга кетдим. Юриб-юриб бир ёғизида дараҳт танаси остида янги ниҳоллар кўкариб чиққанини кўрдим-у, хаяжонланиб кетдим. Мана ҳаётга муҳаббат! Мана умид ва орзунинг тимсоли. Мана кимдан ўрганмоқ керак, Темурбек, деб ўйладим. Кейин дараҳт ёнидаги харсангтошга ўтиридим.

Умидсиз нигоҳимни ерга қаратиб, қаршимдаги харсангтош ёриғидан чиқиб, бу симобранг томчилардан

тепага ўрмалаётган чумоли-лар карвонига тикилиб ўтирадим.

Тўсатдан чумоли карвонининг бир четида ғимирслилаган майиб чумолига кўзим тушди. Уни мен босиб олдимми ёки бошқа сабабданни, чумолининг бир оёғи ма-жоқланган эди. Майиб чумоли тизилиб тепага ўрмалаётган бошқа чумолилар ортидан тош устига чиқишига уринарди. Аммо ярим қаричча кўтарилиб, ерга учиб тушди. У яна тошга ёпишиди. Бу гал ҳам бир қаричка кўтарилиб-кўтарилимай, яна ерга кулади. Мен кўз узмай, унинг ҳаракатларини кузатдирдим. Майиб чумоли тақдирга тан бермади, яна ҳарсангтошга ёпишиди. Яна ярим йўлга етмай учиб тушди. Бу ҳолат қайта-қайта тақрорланди. Нихоят, минг бир машакқат билан тош устига ўрмалаб чиқди ва у ердаги нон ушокларининг бирини орқалаб, изига қайти. Мен ичимда майиб чумолининг матона-тига қойил қолдим. Шунда тўсатдан ўйладим: шу ожиз чумоличалик эмасмисан, Темурбек?

У қисматига кўнмай, ўз ҳаёти, ўз вазифасини бажариш учун машаккатлардан кўркмай шунчалик курашди-у, сен Аллоҳ, тоало тули за-бон, онгу тафаккур берган инсон бўла туриб умидсиз бўласанми? Ўрнимдан туриб оркага қайтар эканман, бутун атрофнинг ўзгаранини сездим. Энди ёзилган барра япроқларда шудринглар йигилган, гуж-ғуж товланган бу симобранг томчилардан

Акс-садо

сарҳадсиз яшил осмон акс этиб турарди. Юрагимда сўнгган орзулар ўйғонган, яраларим оғрикларини унуган ҳолда мардона қадам ташладим".

Б а л и !

Мана бу ҳақиқий мард йигитнинг иши. Бир сўзлилик, лафзи ҳалоллик, айтган гапининг удасидан чиқмоқлик йигит қишининг комиллигидан далолат берувчи сифат.

Ўз сўзининг устидан чиқмаслик эса, хало-фаронлигига катта зарар келтириш билан бирга, ишончини и сўндиради.

Ҳақимизда "Арслон изидан, йигит сўзидан қайтмас", деган нақл бежизга айтилмаган. Алномиши, Гўрўли, Ҳасанхон, Равшанбек, Қайс, Фарход, Наврўз ва бошқа кўпгина тарихий ҳаҳрамонларимиз ишик, вафоси, масадлари йўлида кўрсатган жасоратлари бошқаларга ўнракдир.

... Аввало, ҳар бир йигит ва қиз оиласда яши тарбия топган бўлиши керак. Иккى ўз мухаббатларини синовдан ўтказиб, сўнгра турмуш кургандари маъкул. Ёш келин-куёв бир-бирини хурмат қилган ҳолда, режа билан иш юрити, ҳаммага бирдек хушмуомалали бўлса оиласда тутувлик, баҳт-саодат ҳукм суради. Жамият раёнини йўлида ҳамиша хизматга тайёр турдиган, иймон-этиқоди ва ахлоқи билан ҳақимизга ўнрак бўлувчи, жасоратли йигит-қизлар ҳамиша хурматга сазовор бўладилар.

Одоб оиласдан бошланади. Шундай экан, ҳар бир йигит-қизнинг одоб-ахлоқи бўлиб улгайши учун, аввало, оиласда, кейинчалик эса мактаб ва бошқа таълим масканларидан ётибор каратиш мухим масала бўлиб қолаверади.

Ёшлар тарбияси педагоглар олдида ҳам мухим вазифа — уларга таълим билан бирга тарбияни ҳамо-ханглида бериши зарур. Ана шунда болаларнинг маънавий олами юқсалади.

Ойша ТЎРАЕВА,
профессор

АНТИКА МУШУКЧА

Олимлар нималарни ўйлаб топишмайди! Бугунги дунёда, инсонлар хаётини замонавий техникасиз тасаввур этиб бўлмайди. Якинда, Той компанияси антика мушук-робот ишлаб чиқара бошлади. Улар «Текста Кити», деб аталади.

Хозир болаларни ҳайрон қолдириш мушкул, аммо бу ихтирони универсал ва жуда ақли ўйинчок, десак янгилишмаймиз. Агар жонли мушукка ғамхўрлик қилиш учун вақтингиз йўқ бўлса, ёки уни боқишин унугиб кўйсангиз, пластик мушук ажойиб мукобил бўлади.

Бу ажойиб техника, миёвлашни, хирриллашни, инсон овозини билади, сакрайди ва сичкон ушлади! Ха, у деярли ҳақиқий мушукка ўшҳайди! У одамларга кулоқ солади ва унга айтилган барча бўйруқларни баҳаради. Бу гаройиб мушукка планшет ёки уяли телефон орқали назорат қилинади. Бундан ташқари, сиз, мушукчани кўл билан ҳам бошқаришингиз мумкин, у ўйнайди ёки ўтиради, чунки супер-нозик сенсор билан жиҳозланган.

Мушукка кайфиятни ўзгартириш хусусиятига ҳам эга, агар сиз у билан ўйнамасангиз маъюс бўлиб қолади. Кайфияти ўзгарган пайти қўзлари ранги ҳам ўзгаради, агар қўзининг ранги кўк бўлса, унда мушукка билан ўйнаш лозим. Агар уни бошқариш ускунасига махсус дастурлар ёзилса, мушукка рақсга тушиши ва кўйлаши ҳам мумкин.

У болангизнинг саломатлигига зарар етказмаслиги учун экологик пласти massадan килинган. У жуда ҳам енгил. Бундай робот албатта, болаларнинг ётиборини тортади, нафакат болалар, балки катталар учун ҳам қизикларидир. Болалар бу ўйинчок билан банд пайтида мухим уй ишларини бажариш имкони мавжуд.

Ифтихор СИДДИКОВ тайёрлади.

Эълон!

Тошкент шахар Чилонзор туманинг 126-умумтальим мактаби томонидан 1998 йилда Шамуратова Шахноза Розимбаевна номига берилган О"РН № 453171 ракамли шаҳодатнома йўқолганилиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Тошкент шахар Шайхонтохур туманинг № 8-сонли Бизнес мактаби (хозирда Тошкент меҳмонхона ҳўжалиги ва сервис коллежи) томонидан 2001 йилда Шамуратова Шахноза Розимбаевна номига берилган ХТ. № 253368-сонли диплом йўқолганилиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигига 0169-рәқам билан рўйхатта олинган. Буюртма Г — 236. Формати А-3, ҳажми 2 табоб. Адади — 6533. Бахоси келишилган нарҳда.

ОБУНА ИНДЕКСИ — 176

Кабулхона: (тел-факс) 233-28-20
Котибият: 233-04-35, 234-76-08

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, "Болалар ва оиласларни ўрнага ўтказиш" ассоциацияси

(Болалар жамғармаси) ва "Софлом авлод учун" ҳалқаро ҳайрия фонди

Таҳририята келган кўлээмалар муаллифларга қайтарилмайди.
Реклама материаллари мазмуни учун таҳририят жавобгар эмас.

«Шарқ» нашриёт-матбаба акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-йд.
Босишига топшириш вақти — 15:00
Босишига топшириди — 15:00

E-mail: oillavajamiat@sarkor.uz

ISSN 2010-7609

9 7 7 2 0 1 0 - 7 6 0 0 7

Бош мұхаррір вазифасини бажарувчи:

Олимжон ЖУМАБОЕВ

Сахифаловчи — Илхом ЖУМАНОВ
Мусахихлар — Сайдғани САЙДАЛИМОВ,
Камола АДАШБОЕВА

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент — 100000. Амир Темур кўчаси
1-тор кўча, 2-йд. Мўлжал: Олой бозори ёнида

Web-site: oillavajamiat.uz

1 2 3 4 5